

ประมวลจริยธรรมและจรรยาข้าราชการ / พนักงาน สำนักพระราชวัง

คำปรารภ

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๔ ประกอบมาตรา ๒๗๙ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำประมวลจริยธรรม ให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ โดยเหตุที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๗๙ ก็ได้กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนต้องรักษาจรรยาข้าราชการพลเรือน สำนักพระราชวัง จึงได้จัดทำประมวลจริยธรรมและจรรยาข้าราชการ/พนักงาน สำนักพระราชวังนี้ขึ้น เพื่อ

๑. เป็นเครื่องมือกำกับความประพฤติของบุคลากร เพื่อสร้างความโปร่งใส ให้มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

๒. ยึดถือเป็นหลักการและแนวทางปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในระดับองค์กร และระดับบุคคล เป็นเครื่องมือการตรวจสอบการทำงานด้านต่าง ๆ ของสำนักพระราชวัง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามหลักคุณธรรม จริยธรรม มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

๓. ทำให้เกิดรูปแบบองค์กรอันเป็นที่ยอมรับ มีความน่าเชื่อถือ เกิดความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ และประชาชนทั่วไป ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสีย

๔. ให้เกิดพันธะผูกพันระหว่างองค์กร และบุคลากรในทุกระดับ โดยให้ฝ่ายบริหารใช้อำนาจในขอบเขต สร้างระบบความรับผิดชอบของบุคลากร ต่อตนเอง ต่อองค์กร ต่อผู้บังคับบัญชา ต่อประชาชน และต่อสังคมตามลำดับ

๕. ป้องกันการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งเสริมสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ รวมถึงเพื่อใช้เป็นค่านิยมร่วมสำหรับสำนักพระราชวังและบุคลากรทุกคน พึงยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่ไปกับระเบียบ และกฎข้อบังคับอื่น ๆ อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑ หมวดทั่วไป

ข้อ ๑ ประมวลจริยธรรมและจรรยาข้าราชการ / พนักงาน สำนักพระราชวังนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในประมวลจริยธรรมและจรรยาข้าราชการ/พนักงาน สำนักพระราชวัง นี้
“ประมวลจริยธรรม” หมายถึง ประมวลจริยธรรมและจรรยาของข้าราชการ/พนักงาน
ซึ่งประกอบด้วย

- (๑) ค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรม
- (๒) จริยธรรมข้าราชการ/พนักงาน สำนักพระราชวัง
- (๓) กลไกและระบบในการบังคับการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม
- (๔) ขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงของการกระทำ

“ข้าราชการ/พนักงาน” หมายถึง ข้าราชการ/พนักงาน/ลูกจ้าง ในสังกัด
สำนักพระราชวัง

“หัวหน้าส่วนราชการ” หมายถึง เลขาธิการพระราชวัง

“คณะกรรมการจริยธรรม” หมายถึง คณะกรรมการจริยธรรมและจรรยาประจำ
สำนักพระราชวัง

หมวด ๒

ค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรม สำหรับข้าราชการ/พนักงาน สำนักพระราชวัง

ข้อ ๓ ข้าราชการ/พนักงาน ทุกคน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อรักษา
ประโยชน์ส่วนรวม เป็นกลางทางการเมือง อำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ประชาชน ตามหลัก
ธรรมาภิบาล โดยจะต้องยึดมั่นในค่านิยมหลัก ๙ ประการ ดังนี้

(๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม

(๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ

(๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศไทยเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มี
ผลประโยชน์ทับซ้อน

- (๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- (๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- (๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- (๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- (๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

หมวด ๓

จริยธรรมข้าราชการ/พนักงาน สำนักพระราชวัง

ข้อ ๔ ข้าราชการ/พนักงาน ต้องยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา และไม่กระทำการเลี่ยงประมวลจริยธรรมนี้ ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดของข้าราชการ/พนักงาน อาจขัดประมวลจริยธรรมข้าราชการ/พนักงาน ต้องไม่กระทำการดังกล่าว หรือหากกำลังกระทำการดังกล่าว ต้องหยุดกระทำการ และส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย ในกรณีที่คณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยว่าการกระทำนั้น ขัดประมวลจริยธรรมข้าราชการ/พนักงาน จะกระทำการนั้นมีได้

(๒) เมื่อรู้หรือพบเห็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ ข้าราชการ/พนักงาน มีหน้าที่ต้องรายงานการฝ่าฝืนดังกล่าวพร้อมพยานหลักฐานหากมี ต่อหัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรมโดยเร็ว

ในระหว่างที่ยังไม่มีคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา หรือการวินิจฉัยจากคณะกรรมการจริยธรรม ข้าราชการ/พนักงาน ที่ถูกรายงานว่าฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณ จะกระทำการต่อมิได้

ความในข้อนี้ ให้ใช้บังคับกับการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และการทุจริตหรือการประพฤติมิชอบด้วย

ข้อ ๕ ข้าราชการ/พนักงาน ต้องมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และความรับผิดชอบ โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และเต็มกำลังตามความสามารถที่มีอยู่ ในกรณีที่ต้องไปปฏิบัติงานอื่น จะต้องไม่ทำให้งานในหน้าที่เสียหาย

(๒) ไม่ละทิ้ง หรือทอดทิ้งงานในหน้าที่หรือปฏิบัติงานล่าช้าตามระยะเวลาที่กำหนดในกฎหมายหรือเกินสมควร

(๓) ละเว้นจากการกระทำทั้งปวงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อตำแหน่งหน้าที่ของตน หรือของผู้อื่น ไม่ก้าวก้าวหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการอื่นโดยมิชอบ

(๔) ไม่ใช่ตำแหน่ง อำนาจ หรือหน้าที่โดยมิชอบ หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่ง อำนาจ หรือหน้าที่ตนโดยมิชอบ แสวงหาเงิน ทรัพย์สิน ประโยชน์ตอบแทนอื่นทั้งที่คำนวณเป็นเงินได้ หรือไม่อาจคำนวณเป็นเงินได้ ตำแหน่ง หรือสิทธิพิเศษอื่นใดเพื่อตนเองหรือผู้อื่น การกระทำตามข้อนี้รวมถึงการกระทำซึ่งไม่ได้ใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่โดยตรง แต่กระทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนมีตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่นั้นด้วย

(๕) ไม่ใช่ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะชอบหรือชังบุคคลนั้น หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น

ข้อ ๖ ข้าราชการ/พนักงาน ต้องยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น มาประกอบการใช้ดุลพินิจ ให้เป็นคุณหรือเป็นโทษ แก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง

(๒) ไม่ใช่เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการ ไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

(๓) ไม่กระทำการใด หรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลง หรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่

ในกรณีมีความเคลือบแคลง หรือสงสัย ให้ข้าราชการ/พนักงาน ผู้มีหน้าที่การกระทำดังกล่าวไปก่อน แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา และคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยโดยความเห็นชอบของหัวหน้าส่วนราชการเป็นประการใดแล้วให้ปฏิบัติตามนั้น

ข้อ ๗ ข้าราชการ/พนักงาน ต้องยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่ละเมิดรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือมติรัฐมนตรีที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าคำสั่งผู้บังคับบัญชาไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ต้องทักท้วงเป็นลายลักษณ์อักษรไว้

(๓) ไม่ยอมให้บุคคลอื่นอาศัยชื่อตนเองถือครองทรัพย์สิน สิทธิ หรือประโยชน์อื่นใดแทนบุคคลอื่นอันเป็นการเลียงกฎหมาย หรือใช้ชื่อบุคคลอื่นถือครองสิ่งดังกล่าวแทนตนเพื่อปกปิดทรัพย์สินของตน

(๔) ไม่ขัดขวางการตรวจสอบของศาลหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมาย หรือประชาชน ต้องให้ความร่วมมือในการตรวจสอบ และให้ข้อมูลที่เป็นจริงและครบถ้วน เมื่อได้รับคำร้องขอในการตรวจสอบ

ข้อ ๘ ข้าราชการ/พนักงาน ต้องให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ใช้อำนาจในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วง โดยไม่หลีกเลี่ยง ละเลย หรือละเว้นการใช้อำนาจดังกล่าว และไม่ใช้อำนาจเกินกว่าที่มีอยู่ตามกฎหมาย

(๒) ใช้อำนาจเพื่อปฏิบัติหน้าที่ หรือดำเนินการอื่นโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพของบุคคล ไม่กระทำการให้กระทบสิทธิเสรีภาพของบุคคล หรือก่อภาระหรือหน้าที่ของบุคคล โดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย

(๓) ไม่พูดเท็จ ไม่รายงานเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

(๔) ให้บริการ และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยที่ดี ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติ ต่อบุคคลที่มาติดต่อโดยไม่เป็นธรรมในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล สถานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา อบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เว้นแต่จะดำเนินการตามมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรค หรือส่งเสริมให้บุคคล สามารถใช้สิทธิเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเป็นการเลือกปฏิบัติที่มีเหตุผล เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

(๕) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลางทางการเมืองตามนโยบายของรัฐบาลไม่กระทำการอันเป็นการฝักฝ่ายทางการเมือง หรือกระทำการอันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่พรรคการเมือง

(๖) ละเว้นการให้สัมภาษณ์ การอภิปราย การแสดงปาฐกถา การบรรยาย หรือการวิพากษ์วิจารณ์ อันกระทบต่อความเป็นกลางทางการเมือง เว้นแต่เป็นการแสดงความเห็นทางวิชาการตามหลักวิชา

(๗) ไม่เอื้อประโยชน์เป็นพิเศษให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูงหรือผู้มีบุญคุณและต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยเที่ยงธรรมไม่เห็นแก่หน้าผู้ใด

ข้อ ๙ ข้าราชการ/พนักงาน ต้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่ใช่ข้อมูลที่ได้มาจากการดำเนินงานไปเพื่อการอื่น อันไม่ใช่การปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น

(๒) รักษาความลับของราชการ และความลับอื่นที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือจากผู้มาติดต่อราชการ เว้นแต่การเปิดเผยนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรม หรือการตรวจสอบตามที่กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ กำหนด

ข้อ ๑๐ ข้าราชการ/พนักงาน ต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติงานโดยมุ่งประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของงานให้เกิดผลดีที่สุด เต็มกำลังความสามารถ โปร่งใส และตรวจสอบได้

(๒) ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิและประโยชน์ที่ทางราชการจัดให้ด้วยความประหยัด คุ่มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย

ข้อ ๑๑ ข้าราชการ/พนักงาน ต้องยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่แสดงการต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือสนับสนุนให้นำการปกครองในระบอบอื่น ที่ไม่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มาใช้ในประเทศไทย

(๒) จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ไม่ว่าทางกาย หรือทางวาจา

ข้อ ๑๒ ข้าราชการ/พนักงาน ต้องยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ใช้ความรู้ความสามารถ ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ตามคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพโดยเคร่งครัด และไม่ละเมิดจริยธรรมวิชาชีพหรืออาชีพ

(๒) ใช้ดุลพินิจและตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ ความสามารถ เยี่ยงที่ปฏิบัติในวิชาชีพ ตรงไปตรงมา ปราศจากอคติส่วนตัว ตามข้อมูลพยานหลักฐานและความเหมาะสมของแต่ละกรณี

หมวด ๔

จรรยาข้าราชการ/พนักงาน สำนักพระราชวัง

ข้อ ๑๓ ในการยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม อย่างน้อยข้าราชการ/พนักงาน พึงยึดถือจรรยา ดังนี้

(๑) พึงดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๒) พึงรักษาสัจจะ และสัญญา

(๓) พึงมีเมตตาธรรมโดยเฉพาะกับผู้ยากจน ด้อยโอกาส เด็กหรือคนชรา

(๔) พึงเข้าร่วมในการพัฒนาจริยธรรมที่ส่วนราชการจัดขึ้น

(๕) พึงตรงต่อเวลา และไม่ใช่เวลาราชการไปเพื่อการส่วนตัว

(๖) พึงให้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานและส่วนราชการ

ข้อ ๑๔ ในการมีจิตสำนึกที่ดี ชื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ อย่างน้อยข้าราชการ/พนักงาน พึงยึดถือจรรยา ดังนี้

- (๑) ไม่พึงปัดความรับผิดชอบที่ต้องตัดสินใจหรือดำเนินการให้ผู้อื่น
- (๒) พึงให้เกียรติผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ละเว้นการใช้กริยาวาจาไม่สุภาพ หรือสร้างความขัดแย้งหรือไม่สามัคคีให้เกิดขึ้นในส่วนราชการ
- (๓) พึงเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวที่ขอบด้วยเหตุผล
- (๔) พึงเสียสละ เอาใจใส่ดูแล และอนุเคราะห์ผู้ใต้บังคับบัญชาตามควรแก่กรณี
- (๕) พึงส่งเสริมความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยเฉพาะเมื่อมีการประชุมหรือหารือกัน ไม่ว่าจะเป็นการหรือไม่เป็นการในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ พึงบันทึกสรุปการประชุมดังกล่าวไว้เป็นหลักฐานทุกครั้ง

ข้อ ๑๕ ในการยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน อย่างน้อยข้าราชการ/พนักงาน พึงยึดถือจรรยา ดังนี้

- (๑) เมื่อสงสัยว่าจะมีการแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบ พึงรายงานให้หัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจริยธรรมทราบ
- (๒) เมื่อมีข้อสงสัยว่าอาจมีผลประโยชน์อันเป็นการขัดแย้ง ระหว่างประโยชน์ส่วนตน และประโยชน์ส่วนรวม พึงทักท้วง และแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจริยธรรมทราบ
- (๓) ไม่พึงเรียกรับ บอกรับ ขยายสิ่งของหรือบริการ หรือให้ผู้ใต้บังคับบัญชาขยายสิ่งของหรือบริการให้ เว้นแต่เป็นการบำเพ็ญกุศลตามปกติประเพณีของส่วนราชการ
- (๔) ไม่จัดเลี้ยงหรือให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชา เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามปกติประเพณี

ข้อ ๑๖ ในการยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย อย่างน้อยข้าราชการ/พนักงาน พึงยึดถือจรรยา ดังนี้

- (๑) พึงละเว้นจากการร่วมกระทำการอันอาจฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม
- (๒) พึงสอดส่องพฤติกรรมที่ผิดจริยธรรมในส่วนราชการของตน และให้ความร่วมมือเป็นพยาน หรือให้ข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมาในการสอบสวนเรื่องจริยธรรม
- (๓) พึงสอดส่อง และทักท้วงเมื่อสงสัยว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม

ข้อ ๑๗ การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติอย่างน้อย ข้าราชการ/พนักงาน พึงยึดถือจรรยา ดังนี้

- (๑) พึงแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ใช้วาจาสุภาพ ฟังความจากทุกฝ่ายอย่างตั้งใจ และมีเมตตาธรรมต่อผู้มาติดต่อ โดยเฉพาะกับผู้ยากจนหรือด้อยโอกาส
- (๒) พึงเอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ ไม่ตรีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้มาติดต่อราชการ

ข้อ ๑๘ การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง อย่างน้อยข้าราชการ/พนักงาน พึงยึดถือจรรยา ดังนี้

- (๑) ไม่พืงนำเอกสารหรือสำเนาเอกสารราชการไปเป็นของตน โดยมีได้รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ
- (๒) ไม่พืงหลีกเลี่ยง โยกโย้ หรือโยนภาระในการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนให้บุคคลอื่นกระทำแทน

(๓) ในกรณีที่ตนไม่มีข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนขอ พึงชวนขวายให้ทราบแหล่งที่มีข้อมูลข่าวสารดังกล่าว แล้วแจ้งให้ประชาชนทราบ

ข้อ ๑๙ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้อย่างน้อยข้าราชการ/พนักงาน พึงยึดถือจรรยา ดังนี้

(๑) ไม่พึงอ้างความไม่เพียงพอของงบประมาณ บุคลากร หรือข้อจำกัดอื่น ทำให้การปฏิบัติหน้าที่เสียหาย โดยเฉพาะในกรณีต้องบริการประชาชน

(๒) พึงพัฒนาตนเองให้มีความรู้ และทักษะเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ทันสมัย

(๓) พึงทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นทีม เพื่อให้บรรลุภารกิจ เพื่อส่วนรวม และพึงช่วยเหลือข้าราชการ/พนักงานอื่นตามควรแก่กรณี

ข้อ ๒๐ ในการยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อย่างน้อยข้าราชการ/พนักงาน พึงยึดถือจรรยา ดังนี้

(๑) พึงละเว้นการกระทำและคำพูด ซึ่งแสดงความสนับสนุนหรือไม่สนับสนุนพรรคการเมืองใดเป็นพิเศษ เกินกว่าที่วิญญูชนทั่วไปจะพึงวิพากษ์วิจารณ์

(๒) ร่วมมือในการต่อต้านการซื้อสิทธิ ขายเสียง

หมวด ๕

กลไกและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ส่วนที่ ๑

กลไกการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ข้อ ๒๑ สำนักพระราชวัง มีหน้าที่ควบคุม กำกับ ให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างทั่วถึงและเคร่งครัด โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) วางระเบียบข้อบังคับ แนวทางปฏิบัติทั้งหลาย อันจำเป็นแก่การบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

(๒) เผยแพร่และปลูกฝังจริยธรรมให้เป็นที่รับทราบ และถือปฏิบัติ ในหมู่บุคลากรของสำนักพระราชวัง

(๓) ติดตามสอดส่อง การบังคับใช้และการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

(๔) ประสานงานกับผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้การปฏิบัติตามค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรม ตลอดจนประมวลจริยธรรมนี้ มีผลบังคับใช้อย่างจริงจัง มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง

(๕) ประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ และจัดทำรายงานประจำปี เพื่อเสนอ หัวหน้าส่วนราชการ และผู้ตรวจการแผ่นดิน ตลอดจนเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

(๖) ทบทวนการปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม ประมวลจริยธรรมนี้ ทุก ๔ ปี

(๗) ส่งเสริม และยกย่องส่วนราชการ หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บังคับบัญชา และข้าราชการ/พนักงาน ที่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างจริงจัง

(๘) ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอแนะ หรือให้คำแนะนำ

ข้อ ๒๒ ให้สำนักพระราชวัง แต่งตั้ง “คณะกรรมการจริยธรรมและจรรยาประจำส่วนราชการ” ขึ้น เพื่อควบคุม กำกับ ให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

คณะกรรมการจริยธรรม ประกอบด้วย

- (๑) รองเลขาธิการพระราชวัง ที่เลขาธิการพระราชวังมอบหมายเป็นประธานกรรมการ
- (๒) รองเลขาธิการพระราชวัง และผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง
- (๓) หัวหน้าส่วนราชการที่ปรากฏในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ เป็นคณะกรรมการ

โดยตำแหน่ง

(๔) ที่ปรึกษาสำนักพระราชวัง

ให้หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมเป็นเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมด้วย

คณะกรรมการจริยธรรมต้องไม่เคยถูกตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง หรือสอบสวน หรือทุจริต หรือประพฤตินิชอบมาก่อน และต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่น ตามที่ ก.พ. กำหนด

ข้อ ๒๓ คณะกรรมการจริยธรรม มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) ควบคุม กำกับ ส่งเสริมและให้คำแนะนำในการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้

(๒) สอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมในส่วนราชการ ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีข้อร้องเรียนว่ามีการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือจรรยา จะต้องไต่สวนข้อเท็จจริงและมีคำวินิจฉัยโดยเร็ว

(๓) พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้ในส่วนราชการ เมื่อได้วินิจฉัยแล้วให้ส่งคำวินิจฉัยให้ อ.ก.พ. โดยเร็ว ถ้า อ.ก.พ. มิได้วินิจฉัยเป็นอย่างอื่น ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ อ.ก.พ. รับเรื่อง ให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรมเป็นที่สุด

(๔) คุ้มครองให้ข้าราชการ/พนักงาน ซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมา มิให้ถูกกลั่นแกล้ง หรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม

(๕) เสนอผลการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ของหัวหน้าส่วนราชการต่อ อ.ก.พ. และประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการเพื่อเสนอหัวหน้าส่วนราชการให้เลื่อนเงินเดือน หรือเลื่อนตำแหน่งข้าราชการในกลุ่มงาน

(๖) ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้

ให้ถือว่าคณะกรรมการจริยธรรม หรือผู้ที่คณะกรรมการจริยธรรมมอบหมายเป็นคณะกรรมการสอบสวนวินัยข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

ข้อ ๒๔ หัวหน้าส่วนราชการ และผู้บริหารส่วนราชการ ตั้งแต่ผู้บริหารระดับต้น หรือเทียบเท่าขึ้นไป มีหน้าที่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ และประพฤตินให้เป็นแบบอย่างแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ควบคุมให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ สนับสนุน ส่งเสริม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่ซื่อสัตย์ มีผลงานและความรู้ความสามารถ และปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

ข้อ ๒๕ ให้จัดตั้ง “กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม” โดยขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการ มีหน้าที่คุ้มครองจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมนี้ โดยมีความเป็นอิสระ โดยมีข้าราชการ/พนักงาน ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับผู้บริหารระดับต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นหัวหน้ากลุ่ม และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเผยแพร่ ปลูกฝัง ส่งเสริม ยกย่อง ข้าราชการ/พนักงาน ที่เป็นแบบอย่างที่ดี และติดตาม สอดส่อง การปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างสม่ำเสมอ

(๒) สืบสวนหาข้อเท็จจริง หรือสอบสวนการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้อย่างเป็นธรรม กรณีมีการร้องเรียนหรือได้รับมอบหมาย หรือพบเห็นเอง ฯลฯ

(๓) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่กำหนดในประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้โดย ไม่กระทบต่อความเป็นอิสระของผู้ดำรงตำแหน่งในกลุ่มงานดังกล่าว

(๔) ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการจริยธรรมของสำนักพระราชวัง

ส่วนที่ ๒

ระบบบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ข้อ ๒๖ โดยที่ประมวลจริยธรรมนี้มีไข่กฎที่มีโทษทางอาญา การตีความประมวลจริยธรรมนี้ ไม่พึงคำนึงถึงแต่เฉพาะถ้อยคำสำนวนที่เป็นลายลักษณ์อักษร และการประพจน์ผิดจริยธรรมหรือจรรยา มิได้ จำกัดอยู่ แต่เฉพาะที่บัญญัติไว้ชัดแจ้งในประมวลจริยธรรมนี้เท่านั้น ทั้งไม่พึงตีความอย่างแคบ จนทำให้ผู้กระทำการอันวิญญูชนเห็นว่าละเมิดจริยธรรม กลับไม่ต้องรับผิดชอบตามประมวลจริยธรรมนี้

ในกรณีที่มีข้อสงสัยต้องตีความประมวลจริยธรรมนี้ ต้องตีความให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม เป็นสำคัญ ทั้งต้องมุ่งสร้างสำนึกหลักซึ้งและเที่ยงธรรมในหน้าที่ ผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีข้าราชการที่สร้าง ความไว้วางใจและเชื่อมั่นของปวงชน และการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีงามเป็นสำคัญ

ข้อ ๒๗ ในกรณีที่มีการขัดหรือแย้งกันระหว่างประมวลจริยธรรมนี้ กับหลักศาสนา ประเพณี หรือค่านิยมของสังคม ให้วินิจฉัยกรณีนั้น ๆ ไปตามประมวลจริยธรรมนี้ แต่การลงโทษจะลงโทษเพียงใดก็ได้ ตามควรแก่กรณี

ข้อ ๒๘ การฝ่าฝืนจริยธรรมตามความในหมวด ๓ ของประมวลจริยธรรมนี้ เป็นความผิดวินัย ตามกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ระเบียบสำนักพระราชวัง ว่าด้วยพนักงานสำนักพระราชวัง พ.ศ. ๒๕๔๘ หรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของ ส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ แล้วแต่กรณี ส่วนจะเป็นความผิดวินัยร้ายแรง หรือไม่ร้ายแรง ให้วินิจฉัยตาม ลักษณะการฝ่าฝืนความจงใจหรือเจตนา การหลีกเลี่ยงจริยธรรม หรือความสำคัญผิด มูลเหตุจูงใจ ความสำคัญและระดับตำแหน่งและหน้าที่ของผู้ฝ่าฝืน อายุ ประวัติ และความประพฤติในอดีต สภาพแวดล้อมแห่งกรณี ผลร้ายอันเกิดจากการฝ่าฝืน หรือเหตุอื่นอันควรจะนำมาประกอบการพิจารณา

ข้อ ๒๙ การฝ่าฝืนจรรยาข้าราชการ/พนักงาน ตามความในหมวด ๔ ของประมวลจริยธรรมนี้ มิใช่ความผิดวินัย เว้นแต่การฝ่าฝืนจรรยาข้าราชการ/พนักงาน อยู่เนื่อง ๆ เกินจำนวนครั้งที่ สำนักพระราชวัง กำหนด ให้ถือว่าเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมตามหมวด ๓ ของประมวลจริยธรรมนี้ด้วย

ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการดังต่อไปนี้กับข้าราชการ/พนักงาน ผู้ไม่ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ/ พนักงาน

(๑) ตักเตือนด้วยวาจา

(๒) ตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร

(๓) นำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง หรือเลื่อนเงินเดือน

(๔) สั่งให้ข้าราชการ/พนักงาน ผู้ฝ่าฝืนได้รับการพัฒนาด้านทัศนคติ และค่านิยมให้มี

จิตสำนึกที่ดี เจริญธรรมและจรรยา

ข้อ ๓๐ การดำเนินการทางวินัยข้าราชการ/พนักงาน ไม่ขัดขวางการดำเนินการสืบสวน หาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยขององค์กรคุ้มครองจริยธรรม

ในกรณีที่กระทำความผิดวินัยอาจเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ ให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง หรือคณะกรรมการสอบสวนวินัย หรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ ส่งเรื่องในส่วนการฝ่าฝืนนั้นให้คณะกรรมการจริยธรรม ดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว ส่วนการดำเนินการทางวินัย ก็ให้ดำเนินการต่อไปจนเสร็จสิ้น การที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดวินัย ไม่ตัดอำนาจคณะกรรมการจริยธรรม ที่จะวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือจรรยา

ข้อ ๓๑ ข้าราชการ/พนักงาน ผู้ร่วมในการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือจรรยาผู้ใด กลับใจให้ความร่วมมือแก่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง หรือคณะกรรมการสอบสวนวินัย โดยนำพยานหลักฐานมามอบให้ ซึ่งขอให้พยานหลักฐาน หรือยอมเป็นพยานในการสอบสวนข้อเท็จจริงหรือสอบสวน ทั้งนี้ ก่อนที่คณะกรรมการสอบสวนวินัยจะมีมติในเรื่องการฝ่าฝืนนั้น ข้าราชการ/พนักงาน ผู้นั้น ไม่ต้องรับโทษทางวินัยและจรรยา

ข้อ ๓๒ การกระทำความผิดที่มีทั้งความผิดวินัยและเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือจรรยา ให้ลงโทษวินัยได้ครั้งเดียวในการกระทำนั้น และอาจพักเตือนหรือสั่งให้รับการพัฒนาด้านที่ ก.พ. กำหนด โดยให้นำพหุติการณ์การฝ่าฝืนจริยธรรม หรือจรรยา ตามข้อ ๒๘ ไปใช้ในการกำหนดโทษวินัยที่จะลงแก่ ข้าราชการ/พนักงาน ผู้กระทำความผิดวินัยและฝ่าฝืนจริยธรรมนั้น

การกระทำหลายกรรมต่างกัน ที่มีทั้งความผิดวินัยและเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือจรรยา ให้ลงโทษวินัยหรือจรรยาตามจำนวนกรรมที่ฝ่าฝืนนั้น

ข้อ ๓๓ ให้คณะกรรมการจริยธรรม และหัวหน้าส่วนราชการ ส่งเสริมจริยธรรมและจรรยา ข้าราชการ/พนักงาน โดยอย่างน้อยต้องดำเนินการ ดังนี้

(๑) ในการบรรจุแต่งตั้ง เลื่อนขั้นเงินเดือน ย้ายหรือโอนข้าราชการ ให้ใช้พฤติกรรมทางจริยธรรมและจรรยาของผู้นั้น พิจารณาควบคู่กับความรู้ความสามารถ

(๒) ปลูกฝังจริยธรรมและจรรยาให้ข้าราชการใหม่/พนักงานใหม่ จัดให้ข้าราชการ/พนักงาน ลงลายมือชื่อรับทราบประมวลจริยธรรม รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมผู้บริหาร และข้าราชการ/พนักงาน อย่างสม่ำเสมอ

(๓) คัดกรองข้าราชการ/พนักงาน ผู้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างเพียงพอ

(๔) ยกย่องข้าราชการ/พนักงาน และส่วนราชการที่ถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ โดยเคร่งครัด

(๕) ตอบข้อสงสัยหรือคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

(๖) จัดให้มีการศึกษาค่านิยมที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ และดำเนินการแก้ไขปรับเปลี่ยนค่านิยมนั้น

ข้อ ๓๔ ในกรณีที่จำเป็นต้องดำเนินการเรื่องใดโดยด่วน หากปล่อยให้เนิ่นช้าไป จะกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ของทางราชการ และไม่อาจเรียกประชุมคณะกรรมการจริยธรรมได้ทัน ข้าราชการ/พนักงาน อาจขอคำแนะนำจากหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของสำนักพระราชวัง

หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่ต้องให้คำแนะนำตามสมควรตามคำวินิจฉัย ของผู้ตรวจการแผ่นดิน ก.พ. หรือคณะกรรมการจริยธรรม หากไม่มีคำวินิจฉัยในเรื่องที่เป็นปัญหามาก่อน หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมอาจให้คำแนะนำตามที่เห็นว่าสอดคล้องกับข้อ ๒๖ และข้อ ๒๗ ของประมวลจริยธรรมนี้ได้ เมื่อได้ให้คำแนะนำแล้ว ให้ส่งเรื่องพร้อมคำแนะนำของตน ให้คณะกรรมการจริยธรรม และ อ.ก.พ. ทราบ

ข้าราชการ/พนักงาน ที่ปฏิบัติตามคำแนะนำของหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมโดยสุจริต
ไม่ต้องรับผิดทางวินัยและจรรยา

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๕ ให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมและกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมประจำ
สำนักพระราชวัง ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ประมวลจริยธรรมนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๓๖ เมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันที่ประมวลจริยธรรมนี้มีผลบังคับใช้ ให้สำนักพระราชวัง
จัดให้มีการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ พร้อมดำเนินการปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติ หรือ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลจริยธรรมให้มีความเหมาะสม และแจ้งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

(นายแก้วขวัญ วัชโรทัย)

เลขาธิการพระราชวัง